

Klimatplan 2022-2024

Mot ett klimatneutralt Sundsvall 2030

Handlingsplan kopplad till
Klimat- och energiplan

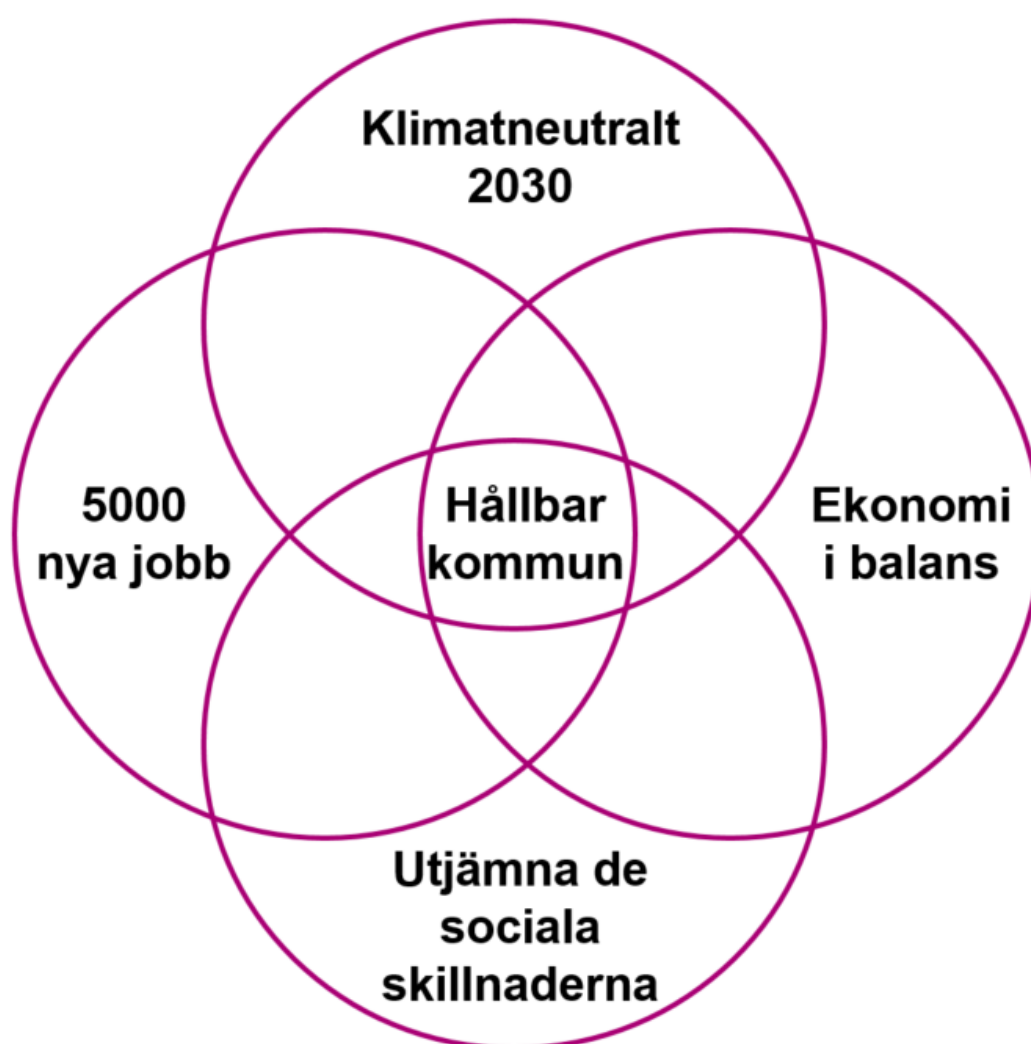

**SUNDSVALLS
VÄG FRAMÅT**
Klimatneutralt

Fastställt av	Kommunstyrelsen
Datum för fastställande	2022-04-11
Giltighetstid	2024-12-31
Ansvarig funktion	Chef avd. Hållbar tillväxt
Diarienummer	KS-2022-00257
Målgrupp	Alla nämnder samt kommunens hel- och delägda bolag.

Klimatplan 2022-2024 för Sundsvalls kommun

Klimatfrågan är en av mänsklighetens största utmaningar som behöver lösas under 2020-talet. Sundsvalls kommun har under 2021 tagit fram ett förslag till Klimat- och energiplan som en del i det Miljöstrategiska programmet. Klimatarbetet har en central roll i att skapa en hållbar kommun samtidigt som det gynnar andra hållbarhetsperspektiv. Detta illustreras i bilden nedan där Sundsvalls huvudprioriteringar samverkar för att skapa en hållbar kommun.

Aktiviteter 2022-2024

Listan nedan omfattar förslag för att under perioden 2022-2024 bygga upp arbetet med att nå målet *Klimatneutral 2030*. Utöver detta kommer det tillkomma åtgärder, utredningar och investeringar som ligger längre fram tiden. Arbetet med *Klimatneutral 2030* berör hela kommunkoncernen och behöver samordnas centralt för att bli effektivt. Inom flera delområden behöver koncerngemensamma planer och koncept arbetas fram för att arbetet ska bli så effektivt och likvärdigt för hela organisationen som möjligt.

En förutsättning för att arbetet i Klimatplan 2022-2024 ska kunna genomföras är att det finns resurser för att samordna och leda kommunkoncernens klimat- och energiarbete. Förvaltningar och bolag behöver också tillsätta resurser för arbetet. Ägardirektiven för de kommunala bolagen behöver förtydligas så att kommunens målsättningar inom klimat- och miljöområdet tydligt framgår som ett ansvar även för bolagen. Detta bör bli mer kostnadseffektivt för koncernen som helhet.

Aktiviteterna i Klimatplan 2022-2024 är indelade i samma fokusområden som Klimat- och energiplanen, se rubriker nedan. Arbetet med *Klimatneutral 2030* behöver kommuniceras inom hela kommunkoncernen och externt för att nå ett större engagemang i klimatfrågan. Både inom kommunkoncernen och externt behövs ett förändrat beteende för att minska klimatpåverkan. Ökad kunskap och system som gör det lätt för medarbetare och medborgare att välja klimatsmarta och resurssnåla produkter eller tjänster, samt öka återbruket av material och produkter.

Övergripande aktiviteter:

- **Sundsvalls klimatvarumärke.** För att Sundsvalls klimat- och miljöarbete ska synas och för att förstärka Sundsvalls varumärke så bör kommunen se över certifieringar och medlemskap inom klimat- och miljöarbetet och kommunikationen kring vårt klimatarbete.
- **Medborgarråd.** Medborgarna behöver involveras för att skapa ett hållbart samhälle. Det gör vi genom bland annat medborgarråd där medborgare, skolor, föreningar och näringsliv samlas kring klimat- och miljöfrågor.
- **Lokal färdplan.** Näringslivsbolaget tar fram en färdplan med lokala företag för att nå klimatneutralitet 2030.
- **Klimat- och miljöutbildning.** Utbilda kommunkoncernen för att stärka och motivera medarbetarna i klimat- och miljöarbetet.
- **Klimat- och energirådgivning.** Stärka klimat- och energirådgivningen samt utöka uppdraget till att även innefatta rådgivning till den egna organisationen.
- **Inspiratör förskola.** Öka kunskapen och få en likvärdig kunskapsnivå om klimat- och miljöfrågor inom förskolan.
- **Interna specialutbildningar.** Koncerngemensamma utbildningar för specialister för ökad samsyn kring klimatfrågor som t.ex. LCA, klimatsmart byggande, avfall, cirkularitet, miljöupphandling, exergi/energikvalitet.
- **Digitalisering en grön omställning.** Den digitalisering som genomförs i våra förvaltningar och bolag ska vara grön och samtidigt vara ett verktyg för att nå klimatneutralitet omställning.

Energieffektiviseringar

Sundsvalls kommunkoncern är en stor energiförbrukare och jobbar kontinuerligt med energieffektiviseringar i den dagliga driften. För att balansera en ojämn energiproduktion och på så vis effektivisera energisystemet behöver energilagring tillskapas.

- **Energisnål gatubelysning.** Ökad utbytestakt till energisnål och smart gatubelysning.
- **Energilager utredning och samordning.** Utredning kring vilket behov som finns inom kommunen av energilagring samt hur det kan tillgodoses.

Förnybar energi

Samhället är inne i en stor omställning inom energiområdet, där elektrifieringen kommer att ha en stor betydelse.

Aktiviteter:

- **Egenproducerad klimatneutral el samordning.** Kommunen är en stor elanvändare och har samtidigt en stor potential för installationer av solceller på egna fastigheter, både byggnader och mark. Medlen ska användas för installation av solcellsanläggningar med målet att uppnå största möjliga klimatnytta för investerade pengar.
- **Egenproducerad klimatneutral el investering.** Investeringar i anläggningar för produktion av klimatneutral el.
- **Elavtal i kommunkoncernen.** Alla elavtal ska tecknas för inköp av klimatneutral el, med lägst vattenkraft som krav.

Hållbar konsumtion och resurshantering

Kommunkoncernen köper varor och tjänster för stora belopp och inköpen står för mer än hälften av koncernens klimatpåverkan. Återbrukande av varor och material bör ges bättre förutsättningar.

Aktiviteter:

- **Inköpsprocessen utvecklingsprojekt.** Ett treårigt projekt för att stärka klimatfrågorna och utveckla hela inköpsprocessen.
- **Återbruka internt.** Utveckla återbruket av internt material inom kommunkoncernen.
- **Återbyggdepå.** Uppstart av Återbyggdepå i Sundsvall. Här finns möjligheter att erbjuda enkla jobb.

Minskad klimatpåverkan från maten

Sundsvalls kommun köper in stora mängder livsmedel för skolor, daghem, äldreboenden, etc. Livsmedel genererar stora klimatavtryck och en övergång till mera närodlat och ekologisk skulle minska klimatavtrycket. Matsvinnet behöver minska ytterligare som en del i arbetet för att minska klimatpåverkan.

- **Lokalproducerade livsmedel inköp.** Kommunen ska underlätta för mindre och lokala leverantörer att leverera livsmedel till kommunen för att minska transporter och gynna ekologiskt lantbruk i närområdet.
- **Minimera matsvinn.** Kommunen ska fortsätta arbetet för att minimera matsvinnet i verksamheten i enlighet med Avfallsplanen. Inköp av vågar till kök samt informationsmaterial etc

Hållbar plastanvändning

En stor del av det restavfall som går till förbränning är återvinningsbart material. En ökad utsortering av alla återvinningsbara fraktioner behöver ske för en ökad materialåtervinning och cirkuläritet i samhället.

Aktiviteter:

- **System för insamling och sortering utredning.** Att utreda förutsättningarna för ökad återvinning av plast och andra material ur avfall. Utredningen ska omfatta olika system för bostadsnära insamling av avfall och sorteringsanläggning för restavfall.
- **Beteendepåverkan mot ökad utsortering.** Information och nudging för att öka utsorteringsgraden av återvinningsbart material. Detta arbete ska vara en del av arbetet med beteendeförändringar i Avfallsplanen.
- **Samverkan kring avfallsfrågor.** Flera kommuner i regionen köper avfallsförbränning av Sundsvall Energi. En samverkan bör ske med dessa kommuner i syfte att öka utsorteringen av återvinningsbart material.

Hållbara resor och transporter

Inom området fordon och transporter sker en stor omställning när fossila drivmedel fasas ut men en lika stor omställning måste ske kring resemönster och beteenden.

Aktiviteter:

- **ServiceCenter mobilitet.** Samla all hantering av kommunkoncernens fordon och parkeringsplatser, laddstolpar, cyklar och cykelparkeringar, resebeställningar etc.
- **Cykelpool.** Uppbyggnad av en koncerngemensam cykelpool.
- **Klimatneutral fordonspark.** De personbilar och övriga fordon kommunkoncernen nyttjar ska elektrifieras där det är möjligt. I övrigt används gasfordon alternativt att dieselfordon tankas med HVO.
- **Resvaneundersökning.** Uppföljning av Sundsvallsbornas resvanor, ligger till grund för kommande arbete med hållbara resor.

- **Hållbara resor.** Utökat arbete med information och nudging om hållbara resor och transporter.
- **Klimatneutrala tyngre fordon.** Bygga kunskap och ställa krav på tyngre fordons klimat- och miljöprestanda vid inköp.
- **Cykelparkeringar vid arbetsplatser.** Det ska vara enkelt att ta sig till och från arbetet utan bil. Det ska finnas väderskyddade cykelparkeringar och duschar vid alla Sundsvalls kommunkoncerns arbetsplatser. En inventering och åtgärdsplan för detta tas fram.
- **Cykelparkeringar vid förskolor/skolor.** Det ska vara enkelt att ta cykeln till och från förskolan och skolan. För det behövs väderskyddade cykelparkeringar vid kommunens förskolor och skolor.
- **Utredning samordnade transporter.** För kommunkoncernens verksamhet sker ett stort antal transporter dagligen till ett antal olika destinationer. Delar dessa transporter bör gå att samordna, vilket behöver utredas.
- **Införande av samordnade transporter.** Samordning av kommunkoncernens transporter.
- **Attraktiv kollektivtrafik.** Utredning kring vad som krävs för att göra kollektivtrafiken attraktivare för kommunmedborgarna för att öka antalet kollektivtrafikresenärer.
- **Busskort som kommunförmån.** Utredda möjligheterna att ha busskort som förmån för kommunanställda.

Planering för ett klimatneutralt Sundsvall

Kommunen har ett ansvar för samhällsplanering och en viktig del i detta är att planera för framtida infrastruktur. Inom klimatområdet kommer elektrifiering och framtida drivmedel vara strategiskt viktigt.

- **Framtidens elnät.** Elektrifieringen av samhället kommer att ställa stora krav på elnätets robusthet. En större variation av in- och utmatning i elnätet i och med fler sol- och vindkraftsanläggningar samt fler och kraftigare laddstationer för fordon. Sundsvalls kommun behöver ta fram en strategi för kommunen med ett regionalt perspektiv.
- **Fördjupad energiplanering.** I ett omställningsarbete kommer energifrågorna att bli allt viktigare. Kommunen behöver en sammanhållen planering för etableringar och energiförsörjning.
- **Laddinfrastruktur samordning.** För att utbyggnaden av laddinfrastruktur ska ske på ett så effektivt och samordnat sätt som möjligt behöver en strategi genomförandet.
- **Laddinfrastruktur utbyggnad.** I takt med den ökade elektrifieringen av fordonsflottan behöver antalet laddpunkter utökas i kommunens fastighetsbestånd.
- **Framtidens drivmedel.** Komplettera Klimat- och energiplanen med en handlingsplan för ökad elektrifiering av kommunkoncernens transporter samt en strategi för framtida klimatneutrala drivmedel.
- **Vätgasstrategi.** Ta fram underlag och en strategi för utbyggnad av vätgasinфраstruktur i Sundsvalls kommun.

Klimatneutralt byggande och förvaltande

Sundsvalls kommunkoncern bygger och förvaltar ett stort fastighetsbestånd. Byggande och renoveringar har en stor påverkan på klimatet och ett hållbart koncept för byggande och renovering behöver tas fram. I klimatarbetet ska även verksamheten som bedrivs inkluderas. Kommunen är även en stor markägare och behöver ta ett helhetsgrepp över förvaltningen av kommunens skogs-, parkmark och grönytor. Det kommunala skogsinnehavet ska skötas med fokus på målet att öka kolinlagring, att stärka den biologiska mångfalden och främja sociala värden.

Aktiviteter:

- **Hållbart byggande framtagande av koncept.** Framtagande av ett koncept för hur Sundsvalls kommunkoncern bygger på ett klimat- och miljömässigt hållbart sätt.
- **Metanutsläpp reningsverk kartläggning.** Övergripande kartläggning av metanläckage från reningsverk och förslag på åtgärder.
- **Lustgasutsläpp från kväverening mätning.** Vid Fillans avloppsreningsverk finns en pilotanläggning för kväverening där mätningar av lustgasutsläpp ska ske i syfte att kunna designa en kvävereningsprocess med så små lustgasutsläpp som möjligt.
- **Skogsförvaltningsplanen uppdateras.** Målsättningarna för kommunens skogsinnehav behöver uppdateras och avkastningskravet tas bort. Med rätt skötsel kan skogen leverera mervärden som biologisk mångfald, ökat friluftsliv, minskad brandrisk, minskad risk för översvämningar, mindre stormkänslighet, ökad kolinlagring.
- **Förändrad skogsförvaltning.** Skogen förvaltas för mervärden som biologisk mångfald, ökat friluftsliv, minskad brandrisk, minskad risk för översvämningar, mindre stormkänslighet, ökad kolinlagring. Avkastningskraven tas bort.
- **Återvätning av utdikad mark plan.** Ta fram plan för återskapande av naturliga flöden i mark, t.ex. tidigare utdikade våtmarker och skogs-/jordbruksmarker för att minska läckage av växthusgaser och öka kolinlagring.

Kolsänkor

Trädgårdsavfall och slam från reningsverk kan användas för att tillverka biokol. Om biokol grävs ner i marken kan det agera som en kolsänka.

Aktiviteter:

- **Biokolsanläggning utredning.** Utredning av förutsättningarna för att tillverka biokol lokalt i Sundsvall från organiskt avfall så som trädgårdsavfall och slam.
- **Avsättning för biokol utredning.** Utredning kring hur producerad biokol kan användas som kolsänka.
- **Trädplantering som kolsänka.** Utredning om hur trädplantering kan användas som kolsänka.

Grön digitalisering

Digitaliseringen är central för en lyckad grön omställning. Enligt World Economic Forum kan 70 procent av hållbarhetsmålen i Agenda 2030 möjliggöras genom digitalisering med uppkopplade produkter (IoT), AI och robotteknik. Digitala lösningar kan bidra till utsläppsminskningar på tre olika sätt. För det första kan existerande system optimeras, för det andra kan upptaget av hållbara lösningar accelereras och för det tredje kan transformativa förändringar åstadkommas.

Aktiviteter

- ***Kunskap om sambandet mellan grön och digital omställning.*** Öka kunskaper bland våra anställda gällande digitaliseringens effekter ur ett klimat- och hållbarhetsperspektiv.
- ***Öppna data.*** Prioritera att tillgängliggöra öppna data som stödjer hållbarhet med särskilt fokus på den gröna omställningen.
- ***Förståelse och lärande.*** Synliggör digitaliseringens effekt ur ett hållbarhetsperspektiv.
- ***Kompetens.*** Ställ krav på att upphandlade digitaliseringskonsulter kan visa på kompetens om digitaliseringens effekt ur ett klimat- och hållbarhetsperspektiv. Samt att de ska kunna redovisa såväl negativ som positiv klimatpåverkan från investeringen.
- ***Smart teknik.*** Använd smart teknologi för att minska energibehov och för att stödja den gröna omställningen.